

Spørgsmaalet om Eskimokulturens Oprindelse: Et Gensvar.

Geografisk Tidsskrift, Bind 33 (1930)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0033-PDF/gto_0033_69159.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=69159>

pdf genereret den : 22/5-2008

Spørgsmaalet om Eskimokulturens Oprindelse: Et Gensvar.

Af Dr. phil. Therkel Mathiassen.

(With English „Summary“, page 73).

I en Afhandling i Juni—September Hæftet af Geografisk Tidsskrift i Fjor gjorde jeg Rede for min øjeblikkelige Stilling til det store og komplicerede Spørgsmaal om Eskimokulturens Oprindelse, idet jeg navnlig diskuterede den Teori herom, som min gamle Rejsekammerat, Dr. phil Kaj Birket-Smith fornylig havde fremsat i sit Værk *The Caribou Eskimos*¹⁾. Grunden til denne min Afhandlings Fremkomst var dels, at jeg ikke vilde have, at Birket-Smiths Teori overfor Offentligheden skulde staa som 5. Thule Ekspeditionens officielle, enstemmige Opfattelse, men at man kunde se, at det store Materiale; denne Ekspedition hjemførte, kunde tydes paa mere end een Maade; og endelig at jeg mente, at der nu, efter den sidste halve Snes Aars stærkt forøgede Materiale, er en Basis tilstede for en Realitetsdiskussion om disse Problemer, som sidst var aktuelle ved afdøde Professor Steensbys Disputats om Eskimokulturens Oprindelse i 1905.

I sidste Hæfte af Geografisk Tidsskrift har Birket-Smith svaret mig, idet han søger at imødegaa de Indvendinger, jeg har rettet mod hans Teori. Diskussionen er saaledes i fuld Gang; og dette er kun godt; af en videnskabelig Diskussion, der holdes paa et nøgternt, sagligt Grundlag, som den maa blive mellem gamle Venner, kommer der ofte noget godt frem.

Mine Hovedindvendinger mod Birket-Smiths Teori gaar ud paa:

1. At jeg tvivler paa, at der i de centrale Egne har eksisteret et palæeskimoisk Kulturlag, ældre end Thule-Kulturen.
 2. At jeg ikke kan anerkende, at Rensdyr-Eskimoernes Kultur som Helhed betragtet staaar paa et ældre Trin end Thule-Kulturen.
- Hvad det første Spørgsmaal angaar, har jeg baade tidligere¹⁾ og i

¹⁾ Rep. of the Fifth Thule Expedition V. København 1929.

²⁾ Archaeology of the Central Eskimos. Rep. of the Fifth Thule Expedition IV, København 1927, II p. 200.

den nævnte Artikel gjort opmærksom paa, at Arkæologien ikke giver nogen Støtte for, at der har eksisteret en palæskimoisk Kultur; de ældste iagttagne Ruiner i det centrale Omraade synes alle at tilhøre Thule-Kulturen. Og nogle faste Bebyggelsesminder maa denne Kultur vil have efterladt sig, selv om der brugtes Snehuse og ingen Stengrave byggedes; jeg har nævnt Sommerboplads med Teltringe, Kødgrave o. s. v., som da, ved Landets Hævning, skulde ligge paa et højere Niveau end Thule-Kulturens Ruiner; og saadanne er ikke set. Hertil indvender Birket-Smith³⁾: 1. At saadanne Pladser kan være overset. 2. At Landhævningen ikke behøver at have været jævn, men godt kan være standset eller være afløst af en Sænkning før Thule-Kulturens Tid. 3. At min Udtalelse, at de spinkle Teltringe *hovedsagelig* ligger paa lavere Niveau end Thule-Kulturens svære Teltringe, tyder paa, at der ogsaa findes højtliggende spinkle Teltringe, og at nogle af disse saaledes skulde kunne være palæskimoiske.

Hertil skal siges: Ad. 1. Selvfølgelig kan jeg ikke nægte Muligheden af, at noget kan være overset; men naar det drejer sig om en hel Kulturperiodes Mindesmærker, liggende paa et højere Niveau, tvivler jeg dog stærkt; det er jo dog meget betydelige Kyststrækninger, vi fem danske Deltagere i 5. Thule-Ekspedition har gennemrejst, og dette Hævningsproblem har vi hele Tiden haft vor Opmærksomhed rettet imod; og det er Hundreder af eskimoiske Bebyggelsesminder, vi paa vore Rejser har iagttaget og opmaalt. 2. At der skulde have været en Standsning i Landhævningen, er vist ganske udelukket — i hvert Fald i det Tidsrum. Vi har jo marine Dannelser op til en Højde af over 200 m; og naar man ser Kalkstenslandet, der hæver sig ganske jævnt, opbygget af Strandvold bag Strandvold, ganske regelmæssige bag hinanden, i det uendelige, da faar man absolut Indtryk af en ganske jævn Hævning; og i dette Land finder man kun Ruiner i den nederste Snes Meter, og de højeste af disse tilhører Thule-Kulturen; hvis der her havde været højereliggende Ruiner, vilde man meget let have kunnet se dem i det monotone, regelmæssige Terræn. Ad. 3. De spinkle Teltringe gør overalt ved deres Ydre Indtryk af at være yngre end Thule-Kulturens, da de i Modsætning til disse er mindre lavbevoksede og har ret ny udseende Knogler spredt omkring sig; men selvfølgelig kan ingen forbyde en Renjæger i vore Dage at slaa Telt paa højt Terræn, hvis han derved faar bedre Oversigt over Revieret; derfor min Bemærkning om, at de moderne Teltringe *hovedsagelig* ligger paa de laveste Grusterrasser.

Nej, Birket-Smith kan ikke komme udenom, at den palæskimoiske Kultur savner ethvert *arkæologisk Grundlag*. Hvis der midlertid er til-

³⁾ Geogr. T. I. c. p. 223.

strækkelig overbevisende *etnografiske* Grunde for et saadant Kulturlags Eksistens, maatte man jo midlertid se at faa dette bortforklaret; men saa maatte disse *etnografiske* Grunde ogsaa være tvingende; og det synes jeg ikke, de er.

Hovedspørgsmaalet bliver saa: Bygger Rensdyr-Eskimoernes Kultur eller Thule-Kulturen paa det ældste Grundlag? Hvilken af dem repræsenterer den ældste Fase af Eskimokulturen?

Diskussionen herom opløser sig naturligt i tre Afsnit: 1. De Elementer, hvorpaa Birket-Smith støtter sig, hvor han altsaa mener, at vi har den ældre Form hos Rensdyr-Eskimoerne, de yngre hos Thule-Kulturen. 2. Elementer, hvor jeg mener, at det modsatte er Tilfældet, altsaa hvor vi finder den ældre Form hos Thule-Kulturen. 3. En almindelig Diskussion om de to Kulturformers indbyrdes Alder.

1. De Elementer, Birket-Smith fører i Marken, og som jeg har regnet op i min tidligere Artikel⁴⁾, kan deles i to Grupper, hvoraf den første Gruppens Elementer er kendt i Thule-Kulturen, medens den sidstes ikke er det, men kun sluttet dertil ad indirekte Vej; dette giver naturligvis disse to Grupper en højst forskellig Værdi i Diskussionen, idet der kun ved den første af dem er et reelt Grundlag for en Sammenligning tilstede.

Lad os da se paa Elementerne i denne første — og vigtigste — Gruppe.

Først Lampen, som i Virkeligheden er den vigtigste af dem alle. Er Rensdyreskimoernes Lampe den ældste Form for en eskimoisk Lampe, eller er den kun en omformet og reduceret Form af den almindelige eskimoiske Spæklampe, tilpasset til Brug af Rentalg og kun til Belysning? Hvis det sidste — som jeg tror — er Tilfældet, skulde Rensdyreskimoerne — eller i hvert Fald de fleste af dem, for nogle bruger jo stadigvæk Spæklampe — have opgivet at brænde Spæk i Lamper. Mod min flygtigt henkastede Bemærkning om, at et fjendtligt Forhold til Kystboerne f. Eks. skulde kunne have været Aarsag til, at de opgav at købe Spæk af disse, fører Birket-Smith⁵⁾ et langt sværere Skyts i Marken, end den er værd; men hvad enten Aarsagen er fjendtligt Forhold, Tabu eller andre Aarsager, kan man ikke paa Forhand afvise den Mulighed; man har i Etnografien andre Eksempler paa, at en tilsyneladende nyttig Ting er blevet opgivet, uden at man kan forklare det tilfredsstillende. Man kommer nu ikke udenom, at de arkæologisk ældste fundne Eskimolamper i det vestlige Omraade er af Ler, og at den centraleskimoiske Thule-Vegstenslampe i sin Form søger at efterligne de vesteskimoiske Lerlamper. Birket-Smith anfører som Argu-

⁴⁾ Geogr. T. 1929, p. 118—19.

⁵⁾ I. c. p. 224.

⁶⁾ Geogr. T. 1928, p. 11.

ment for Stenlampens høje Ælde, at den ogsaa findes paa Aleuterne, hos Stillehavs-Eskimoerne, Tlinkit-Indianerne, paa Kamtschatka og Kurilerne. Men hvor gammel er den disse Steder? Jochelson fandt arkæologisk en Lerlampe paa Aleuterne, og i det nordøstlige Asien ved vi, at Pottemageriet tidligere har været meget mere udbredt, end det er nu. Den naturlige Forklaring synes mig at være — som ogsaa Professor Hatt i en Anmeldelse af min Bog har udtalt sig til Gunst for —, at Lampen med Pottemageriet fra Asien er trængt ind i Amerika med Eskimokulturen; med Thule-Kulturen har den bredt sig mod Øst og er i det centrale Omraade blevet afløst af den mere holdbare Vegstenslampe. Birket-Smith anfører, at Thule-Lampens Vægelliste anviser den en højere Plads i Udviklingen end den centraleskimoiske Lampe, der mangler denne Liste. Det kommer imidlertid an paa, om ikke denne Liste er et primitivt Træk, der staar i Forbindelse med Maaden, hvorpaa den brændte. Sadlermiut, Southampton Islands uddøde Beboere, som synes at have været Thule-Eskimoernes sidste Rest i de centrale Egne, forstod ikke at hakke Mosset fint, men lagde en Række Totter langs Vægeranden; kunde det ikke tænkes, at Vægelisten havde haft en Mission her ved at støtte Mostotterne, medens den ikke er nødvendig, naar Mosset, som nu, hakkes fint?

Birket-Smith⁷⁾ kan ikke forstaa, at Typer som de mere komplicerede *Snarer* og de cylindriske *Vandkar* kan være helt eller delvis betingede af Hvalbarde. Selv om disse Redskaber kan laves af andet Stof, er det dog ikke mærkeligt, om Tilstedeværelsen eller Ikke-Tilstedeværelsen af et saa fortrinligt, glat og elastisk, Stof som Hvalbarde kan have virket henholdsvis fremmende eller hæmmende paa Benyttelsen af disse Sager.

Hvofor Forekomsten af *Stiletten*⁸⁾ i det centrale Omraade og Vestgrønland kun skulde kunne forklares enten som Relikt fra et stort, ældgammelt Udbredelsesomraade eller ved Konvergens, forstaaer jeg ikke. Vi har jo mange andre Typer (f. Eks. Harpunspidser, Uloer), som tyder paa, at der imellem disse to Omraader har været en Forbindelse, yngre end Thule-Kulturen; at den kun kendes her, synes mig netop at tyde paa, at den er sen; at den nu mangler (eller i hvert Fald ikke er omtalt) hos nogle mellemliggende Stammer, kan dog ikke forhindre os i denne Slutning.

Hvad *Fuglespydet* angaar, hviler Brugen af Typen med endestillede Grene hos Rensdyreskimoerne for det første paa et meget spinkelt Grundlag: En gammel Mand skal som Dreng have leget med et saadant Spyd⁹⁾; men har denne Form virkelig været brugt, da er den

⁷⁾ I. c. p. 227.

⁸⁾ I. c. p. 227.

⁹⁾ Carib. Esk. I, p. 115.

en speciel central Form, medens Typen med de sidestillede Spidser bruges baade af Vest-, Øst- og Thule-Eskimoerne. Jeg kan ikke se andet, end at dette tyder paa, at den centrale Form er yngst; og da den er vidt udbredt i Nordamerika, synes mig indiansk Indflydelse naturligere end Særudvikling. Fra hvilke Indianere den skal være kommet? I Øjeblikket er der ganske vist ingen af Centraleskimoernes Naboer, der bruger den; men hvad ved vi om Forholdene dengang, antagelig for adskillige Hundrede Aar siden? Birket-Smith er ellers ikke selv bange for at bringe centraleskimoiske Elementer i Sammenhæng med sydligere og vestlige indianske Forekomster; og i sin Bog II p. 152 sammenstiller han netop disse forskellige indianske flergrenede Spyd med Rensdyreskimoernes; blot mener han, at denne Sammenhæng er ældre, end jeg tror.

Hvad *Kammen*¹⁰⁾ angaar, kan jeg ikke med min bedste Vilje se, at der er nogen væsentlig Forskel i Formen mellem Thule-Kulturens og Rensdyreskimoernes Kam; begge har et Haandgreb, der er længere end bredt og smallest foroven; blot er Thule-Kulturens oftest smukkere og ornamenteret, dels paa Grund af bedre Materiale (Hvalrostand) ,dels fordi man nu engang gjorde sig mere Umage med sine Sager dengang end nu, i hvert Fald hos Centraleskimoerne. En af Rensdyreskimoernes Kamme har iøvrigt det for Thule-Kammene karakteristiske Ophængningshul. Iøvrigt har vi ogsaa tarvelige Kamme i Thule-Kulturen¹¹⁾; der gives dovne og flittige Folk i alle Lejre.

Birket-Smith sammenstiller *Fuglefigurerne*¹²⁾ ved Kysten med Tærningsspillet af Taaknogler. For det første er det nu ikke sikkert, at det er samme Spil, og at de overhoveret kan sammenstilles. Dernæst har jeg nævnt, at Mangelen paa Hvalrostand kan være Aarsagen til, at Fuglefigurerne ikke bruges i Indlandet. Hertil svarer Birket-Smith, at „det vilde dog være besynderligt, om man ikke skulde kunne udskære fuglefigurer af rentak“. Ja, besynderligt er det; men ikke desmindre er det en Kendsgerning, at disse Fuglefigurer altid er udskaaret af Hvalrostand, hvad nu Grunden er.

Hvad *Briksemaatter*, *Syringholdere*, *Fiskekroge* og *Grave* angaar, har jeg tidligere diskuteret dem, uden at der siden er fremkommet noget, der gør det nødvendigt at genoptage Diskussionen.

Dermed er vi færdig med den første Gruppe, den, der kendes fra Thule-Kulturen. I den anden Gruppe, hvis Tilstedeværelse i Thule-Kulturen er usikker, diskuterede jeg i min forrige Artikel kun to Elementer, *Uringarvning* og *Tatovering*¹³⁾. Birket-Smith siger her: „Ved

¹⁰⁾ B.-S. I. c. p. 228.

¹¹⁾ T. M. 1927, I, Pl. 78. 14, Comers Mødding.

¹²⁾ B.-S. I. c. p. 228.

¹³⁾ Geogr. T. 1929, p. 122.

¹⁴⁾ I. c. p. 229.

kun at vælge et Par Stykker — — udsætter man sig i hvert Fald for den mistanke, at netop de er draget frem, fordi man ikke er sikker paa, hvad man skal stille op med de andre". Der er altsaa ingen Vej udenom; jeg maa i Lag med disse andre Elementer, selv om jeg ikke synes, at der kan sluttes meget fra dem. *Hvirvlen*¹⁵⁾ tror jeg ikke tilhører Thule-Kulturen; i hvert Fald er den ikke fundet deri, heller ikke blandt de ca. 4000 Genstande, jeg sidste Sommer udgravede; iøvrigt synes de to Typer at være omtrent lige vidt udbredt. *Hundeseletøjet*¹⁶⁾ med parallelle Løkker har en ret vid Udbredelse, fra Øst-Grønland til Beringstrædet, og er, antagelig med Rette, blevet tilskrevet Thule-Kulturen; Seletøjet med krydsede Løkker kendes derimod kun fra de centrale Egne. Er der en Aldersforskel mellem de to Typer, synes Udbredelsen at tale for, at den første er den ældste, selv om den sidste maaske nok teknisk set er den simpleste. Angaaende Buens *Seneryg*¹⁷⁾ er vi paa saa usikker Grund, baade angaaende dens Form hos Rensdyr-Eskimoerne og hos Thule-Kulturen, at en Diskussion er ørkesløs; det komplicerede *Klædedragt*-Spørgsmaal¹⁸⁾ skal jeg heller ikke komme ind paa her; men at der ogsaa her er Meningsforskelligheder, fremgik af Dr. Hatts Opposition ved Birket-Smiths Disputats.

Hermed har jeg gennemgaaet de Elementer, hvorpaa Birket-Smith bygger sin Paastand om Rensdyr-Eskimoernes Kulturs høje Alder i Forhold til Thule-Kulturen. I nogle Tilfælde er jeg naaet til det modsatte Resultat: at Thule-Kulturen er den ældste; men i de fleste Tilfælde mener jeg, at Resultatet er for usikkert til, at noget kan bygges derpaa. Det hele er saa subjektivt, afhænger af Betragtningssmaaden og de Synspunkter, man anlægger, at man i de fleste Tilfælde kan blive ved at diskutere disse Detailspørgsmaal frem og tilbage uden at naa til noget definitivt Resultat. Det er denne Subjektivitet, der gør, at jeg har vanskeligt ved at anse disse etnografiske Argumenter som tilstrækkelig tvingende overfor Arkæologiens negative Vidnesbyrd.

En af Aarsagerne til, at Birket-Smith og jeg i mange Tilfælde er naaet til forskelligt Resultat, er den Argumentation, Birket-Smith mange Steder benytter (Ulo, p. 108, Gryder p. 105, Aandehulsfanget p. 226 m. m.), at et Kulturelement er opstaaet paa det Sted, hvor det har naaet sin højeste Udvikling. Dette, mener jeg, er en farlig Metode, der kan medføre slemme Konsekvenser. Lad os, for at blive hos Eskimoerne, f. Eks. se paa Harpunspidserne. Ingen Steder finder vi disse saa højt udviklede som i Vestgrønland, hvor vi finder en Mængde Varianter af den højest udviklede Grundtype; og dog vil vel ingen

¹⁵⁾ Car. Esk. II, p. 75.

¹⁶⁾ I. c. p. 74.

¹⁷⁾ I. c. I, p. 103.

¹⁸⁾ I. c. II, p. 79.

paastaa, at Harpunspidsen er opstaaet i Vestgrønland. Hvis man skal lede efter et Elements Hjemsted, maa man tværtimod lede efter dets mest primitive Form. Ganske vist *kan* primitive Former have holdt sig i afsidesliggende Randomraader, medens de er forsvundet fra Kulturcentrene. Men paa den anden Side vil et Kulturelement, naar det paa sin Vandring bort fra Hjemstedet kommer til særlig gunstige Egne, dér kunne udvikle sig langt videre; og dette synes netop at være Tilfældet paa mange Punkter i Eskimokulturen.

I et Antal Eksempler (Fuglespyd, Tatovering, Tærninger, Grave m. m.) nævner Birket-Smith, at da den Type, der forekommer hos Rensdyreskimoerne, er den ældste i det hele taget, maa den ogsaa være det hos Eskimoerne. Men dette er dog ingenlunde givet. Hvis man, som jeg, anser Eskimokulturen som en forholdsvis sen Intrusion paa amerikansk Territorium, saa er der intet i Vejen for, at denne her kan have truffet og optaget ældre Elementer. Eskimokulturen *er* noget for sig paa amerikansk Jordbund; den flyder ingenlunde i eet med de omgivende Indianerkulturer, selv om den har udvekslet Kulturelementer med dem; man kan bruge det Billede, at selv om Eskimokulturen ikke er omgivet af en Mur, er der dog i hvert Fald et Gærde omkring den, dog ikke højere, end at Naboerne af og til kan hoppe over.

2. Selv om vi kan være uenig om visse Enkeltheder, er Birket-Smith og jeg enig om, at Rensdyreskimoernes Kultur indeholder et ret stort Antal yngre Typer, dels yngre Former af Redskaber, hvis ældre Form vi finder i Thule-Kulturen, dels helt nye Elementer med en snæver, central Udbredelse. Birket-Smith forklarer disses Tilstedeværelse ved, at de er kommet til senere og ikke har noget med Rensdyreskimoernes oprindelige Kultur at gøre. Hvis Rensdyreskimoernes Kultur hviler paa saa gammelt et Grundlag, maa disse Elementer jo nødvendigvis forklares paa denne Maade. Men i Almindelighed vil et stort Antal yngre Elementer i en Kultur — i dette Tilfælde 35 hos Rensdyreskimoerne mod 6 i Thule-Kulturen¹⁹⁾ — dog vel nærmest tyde paa, at denne Kultur hviler paa et yngre Grundlag end en Kultur med kun faa yngre Elementer.

Birket-Smith²⁰⁾ mener ikke, at der siden Thule-Kulturens Tid har været Tid nok til, at disse Elementer — en Snes Stykker — har kunnet udvikles. Men for det første har der sikkert været længere Tid til Raadighed end det Par Hundrede Aar, Birket-Smith faar det til. Er Rensdyr-Eskimoerne indvandrede Thule-Eskimoer, er der intet til Hinder for, at de kan være vandret ind paa et ældre Stadium af Thule-Kulturen — Naujan eller Malerualik —, og dette kan give os meget læn-

¹⁹⁾ Disse Tal kan vel ændres en Smule efter et subjektivt Skøn over, hvad der er et Element; men de to Tals indbyrdes Forhold ændres dog ikke derved.

²⁰⁾ I. c. p. 231.

gere Tid, maaske det meste af et Tusind Aar mere. Men hvad ved vi iøvrigt om, hvor lang Tid det vil vare at udvikle en Snes Kulturelementer? Da vi var i Hudson Bay, traf vi en gammel Iglulik-Eskimo, som paa samme Aar havde skabt to nye „Elementer“, Syvægten af Vegsten og den trehalede Pels.

Birket-Smith siger endvidere, at disse Elementer godt kan være meget gamle i Indlandet, fordi de ved Kysten er yngre end Thule-Kulturen. At de er ældre i Indlandet end ved Kysten, tror jeg ogsaa; men hvis de i Indlandet var ældre end Thule-Kulturen, skulde vi kunne vente at finde dem i den palæeskimoiske Kultur og med denne være bredt til Siderne; men dette viser deres snævre centrale Udbredelse netop, at de ikke er.

3. Efter det foregaaende vil man forstaa, at jeg stadig ikke kan se, at der er noget til Hinder for, at Rensdyreskimoernes Kultur kan være afledt fra Thule-Kulturen. Naar vi ser bort fra de yngre, specielt centrale Elementer hos Rensdyreskimoerne, finder vi *alle* disses arkæologisk paaviselige Elementer igen i Thule-Kulturen — de to sidste, den firkantede Kødbakke og Kløpinden (og desuden Skindbolden), fremkom sidste Sommer i Thule-Lag paa Inugsuk ved Upernivik, Vestgrønland; og flere af dem finder vi som sagt i ældre Former i Thule-Kulturen end hos Rensdyr-Eskimoen.

Birket-Smith indvender, at hvis Rensdyr-Eskimoerne var indvandrede Thule-Eskimoer, er det mærkeligt, at de mangler et stort Antal af disses Elementer: Tværøkse, Bola, Naalehus o. s. v., hvis Fraværelse ikke kan forklares af geografiske Grunde. Rensdyr-Eskimoernes Kultur er, sammenlignet med Thule-Kulturen, en fattig Kultur; baade kvalitativt og kvantitativt staar dens Redskaber under dennes; men dette kan ligesaa godt forklares ved Reduktion som ved Primitivitet. Det er ofte vanskeligt at give Svar paa Forekomsten eller Ikke-Forekomsten af en Type hos en Folkestamme. Birket-Smith siger, at disse Thule-Elementer, som mangler hos Rensdyr-Eskimoerne, hovedsagelig er Typer, som ved deres ringe Udbredelse i Amerika viser sig at være forholdsvis nye. Ja, i Amerika, men ikke i Asien, hvorfra de antagelig stammer; ogsaa hos Rensdyreskimoerne finder vi Elementer (Hundeslæde, Drilbor, ant. Lampe), som maa antages at være kommet fra Asien i relativ sen Tid.

Birket-Smith bebrejder mig, at jeg har bygget min Kritik paa et ensidigt eskimoisk Grundlag. Da det er Eskimoer, vi diskuterer, maa man dog først og fremmest bedømme Spørgsmaalet paa Basis af Materiale fra Eskimoerne; og det er nu engang det, der ligger mig nærmest. Det er fuldstændig rigtigt, at ved en udtømmende Bedømmelse af Eskimokulturen maa man se langt videre om. Men det er jo

ogsaa kun et bestemt Afsnit af Birket-Smiths imponerende og værdifulde Værk, at jeg har opponeret imod.

Nogen definitiv Løsning af Spørgsmaalet om Eskimokulturens Oprindelse tror jeg ikke, man paa nærværende Tidspunkt vil være i Stand til at naa; der er for mange dunkle Punkter baade inden- og udenfor Eskimoomradet. Men efter det nu foreliggende Materiale synes det mig stadigvæk at være den simpleste Løsning, den jeg skitserede i min tidligere Artikel: At Eskimokulturen, opstaaet omkring Beringstrædet, i Form af Thule-Kulturen vandrede mod Øst over de centrale Egne til Grønland, at en Gruppe af Thule-Eskimoerne drog ind i Landet paa Barren Grounds og dér udviklede dens Særpræg, dels fik indiansk Paavirkning, for saa atter i ret sen Tid at foretage det Fremstød mod Kysten, der fortrængte Thule-Kulturen fra de centrale Egne og skabte den nuværende centraleskimoiske Kultur. Men jeg vil jo ikke nægte den Mulighed, at fremtidige Undersøgelser vil kunne ændre mit Syn herpaa. Navnlige er Cap Dorset-Kulturen et dunkelt Punkt; og ogsaa i Vest er der mange Gaader, som Birket-Smith og jeg forhaabentlig engang i Fremtiden i Fællesskab kan hjælpe til at løfte Sløret for.

Hermed afsluttes denne Diskussion fra min Side; men maaske andre af vore mange Eskimoforskere har Lyst til at deltage i Diskussionen om dette interessante Spørgsmaal.

SUMMARY

The Question of the Origin of Eskimo Culture: A Rejoinder.

By Therkel Mathiassen, Ph. D.

*In the last issue of this series Dr. Kaj Birket-Smith has tried to oppose the objections I in the June—Sept. issue set forth against his theory concerning the Origin of Eskimo culture, propounded in his work *The Caribou Eskimos*.*

My main objections against this theory are following:

- 1. I doubt the existence of a Palaeeskimo culture, previous to the Thule culture, in the central regions.*
- 2. I can not acknowledge, that the culture of the Caribou Eskimos as a whole has an older foundation than the Thule culture.*

As to the first point I must still maintain that we lack every archaeological evidence of the existence of a Palaeeskimo culture; no remains are known. And that, previous to the Thule culture, there should have been a stoppage in the rising of the land is an entirely unwarranted supposition, which does not get any support in the appearance of the country.

As to Birket-Smiths ethnographical evidences for the high age of the culture of the Caribou Eskimos I must still assert, that in every case, where we

have got a real basis for comparison between the corresponding elements at the Caribou Eskimos and in the Thule culture, we have either the older form in the Thule culture or the whole question is very doubtful. As to the lamp I am still of the opinion, that it is an Asiatic element, which with the pottery has intruded into America with the Eskimo culture.

On the other hand Birket-Smith and I agree as to the many younger elements in the culture of the Caribou Eskimos. Birket-Smith explains them as younger additions to their original culture, and this they must be if the culture really is so old; but on the other hand it cannot be denied, that all these newer elements give the culture as a whole a young character. Birket-Smith thinks that these young elements probably not have had time to develop in the interior since the time of the Thule culture. But why not? They have probably had several centuries at their disposal; and even if they are older in the interior than at the coast, they are probably not older than the Thule culture; were they older they would probably have spread more.

That many of the elements in the Eskimo culture are widely spread and very old I shall not deny; only I can not admit that the elements of the Caribou are particular old compared with other Eskimo cultures, viz. the Thule culture. All the elements of the Caribou Eskimos — the recent, central elements subtracted — which it is possibly to find archaeologically, are really found in the Thule culture, and often in more primitive forms too. Thus I see no proof for that the culture of the Caribou Eskimos can not be derived from the Thule culture.
